



The Culture of Conversation in the Family by Providing a Face-to-Face Communication Model in the Control of Social Crimes

Mehrdad Shahsavariyan

PhD candidate of
Communication Sciences,
Maybod Branch, Islamic
Azad University, Maybod,
Iran.
shahsavarian_jaj@yahoo.com

Gholam-Hossein Biyabani

*Associate Professor of
Crime Detection Department,
Amin University of Police
Sciences, Tehran, Iran.
(Corresponding author)
biabanigh@yahoo.com

Ali-Mohammed Mazidi-Sharafabadi

Associate Professor,
Department of
Communication Sciences,
Maybod Branch, Islamic
Azad University, Maybod,
Iran.
mr.mortezavi46@yahoo.com

Received: 2024/06/06

Accepted: 2024/11/05

DOI:

10.22034/jpcs.2024.1279621.1333



ABSTRACT

The aim of this research is to provide a face-to-face communication model in controlling social crimes by the use of creating effective conversations by parents to strengthen the bonds within the family. The design and validation of the model were done using the mixed method, and the data were collected through interviews and questionnaires. The statistical population includes the family experts, psychologists and families of Kermanshah. Purposive and random sampling were used and the sample size was determined as 200 people based on Klein's rule. In the qualitative part, the thematic analysis method was utilized with Maxqda and factor ranking was performed with interpretive structural equations and Micmac. Factors such as respect, mutual understanding of members, allocation of clarity, awareness and appropriate implementation of roles, direct verbal and non-verbal relationships, recognition and provision of needs, intimacy of members, religious values, logical beliefs, problem solving, proper parenting, consultation between Members, etc., were identified as dimensions of the model, and in the ranking of the results, it was found that the two factors of "recognition and provision of needs" and "intimacy between members" had the highest position.

Keywords: Communication Model, Fuzzy Delphi, Social Crime Control, Interpretive Structural Equations.

► **Citation (Vancouver):** Shahsavariyan M, Hossein Biyabani Gh, Mazidi-Sharafabadi A M. The Culture of Conversation in the Family by Providing a Face-to-Face Communication Model in the Control of Social Crimes. *Police Cultural Studies*, 2024; 11(3): 55-66.

► **Citation (APA):** Shahsavariyan, M, Hossein Biyabani, Gh., Mazidi-Sharafabadi, A.M.(2024) The Culture of Conversation in the Family by Providing a Face-to-Face Communication Model in the Control of Social Crimes. *Police Cultural Studies*, 11(3), 55-66.

فرهنگ گفت‌وگو در خانواده با ارائه الگوی ارتباطی چهره‌به‌چهره در کنترل جرایم اجتماعی

چکیده

هدف این پژوهش، ارائه الگوی ارتباطی چهره‌به‌چهره در کنترل جرایم اجتماعی با خلق گفت‌وگوهای مؤثر از سوی والدین جهت استحکام پیوندهای درون خانواده است. طراحی و اعتبارسنجی مدل به روش آمیخته و جمع‌آوری داده‌ها با مصاحبه و پرسشنامه انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش حاضر، خبرگان و روان‌شناسان خانواده و خانواده‌های شهر کرمانشاه هستند که با نمونه‌گیری هدفمند و سپس نمونه‌گیری تصادفی، حجم نمونه براساس قاعده کلاین، ۲۰۰ نفر تعیین شده است. با بهره‌گیری از روش تحلیل مضمون و رتبه‌بندی عوامل با معادلات ساختاری تفسیری، ابعاد متفاوت الگو مشخص شدند که عبارتند از: احترام، درک متقابل اعضا، تخصیص وضوح، آگاهی و اجرای مناسب نقش‌ها، روابط کلامی و غیر کلامی مستقیم، شناخت و تأمین نیازها، صمیمیت اعضا، ارزش‌های دینی، باورهای منطقی، حل مسئله، فرزند-پروری مناسب، مشورت بین اعضا. در همین راستا، در رتبه‌بندی نتایج مشخص شد که دو عامل «شناخت و تأمین نیازها» و «صمیمیت بین اعضا»، بالاترین جایگاه را به خود اختصاص می‌دهند.

کلیدواژه‌ها: الگوی ارتباطی، دلفی فازی، کنترل جرایم اجتماعی، معادلات ساختاری تفسیری.

مهرداد شهسواریان

دانشجوی دکتری رشته علوم ارتباطات،
واحد میبد، دانشگاه آزاد اسلامی،
میبد، ایران.
shahsavarian_jaj@yahoo.com

غلامحسین بیابانی

* دانشیار گروه کشف جرایم، دانشگاه
علوم انتظامی امین، تهران، ایران
(نویسنده مسؤل)
biabanigh@yahoo.com

علی محمد مزیدی شرف‌آبادی

دانشیار گروه علوم ارتباطات، واحد
میبد، دانشگاه آزاد اسلامی، میبد،
ایران.
mr.mortezavi46@yahoo.com

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۶۶-۵۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۱۵

شناسه دیجیتال (DOI):

10.22034/jpcs.2024.1279621.1333

◀ **استناد (ونکوور):** شهسواریان م، بیابانی غ، مزیدی شرف‌آبادی ع م. فرهنگ گفت‌وگو در خانواده با ارائه الگوی ارتباطی چهره‌به‌چهره در کنترل جرایم اجتماعی. *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۱۴۰۳؛ ۱۱(۳): ۵۵-۶۶.

◀ **استناد (APA):** شهسواریان، م، بیابانی، غ، مزیدی شرف‌آبادی، ع م. (۱۴۰۳). فرهنگ گفت‌وگو در خانواده با ارائه الگوی ارتباطی چهره‌به‌چهره در کنترل جرایم اجتماعی. *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۱۱(۳)، ۵۵-۶۶.

خانواده چیزی بیش از مجموعه افرادی است که در یک فضای مادی و روانی خاص به سر می‌برند. خانواده یک نظام اجتماعی و طبیعی است که ویژگی‌های خاص خود را دارد. این نظام اجتماعی، مجموعه‌ای از قواعد و اصول را ابداع و برای اعضای خود نقش‌های متنوعی تعیین می‌کند. خانواده اولین نهاد اجتماعی است که در آن، فرزندان نوع کیفیت و ارتباطات میان‌فردی و کنش‌ارتباطی را با والدین خود تجربه می‌کنند. اعضای خانواده از طریق سازوکار ارتباطات میان‌فردی تلاش می‌کنند تا نیازها، خواسته‌ها، عواطف، نگرانی‌ها، تجربه‌ها، افکار و دیدگاه‌ها و احساسات خود را با یرمیزگر در میان بگذارند.

نهاد خانواده، مهم‌ترین محیطی است که شخصیت و شکل‌گیری رفتارهای فرزندان را پایه‌ریزی می‌نماید و چگونگی این نهاد در حقیقت، بخش مهمی از سرنوشت افراد به‌شمار می‌رود. خانواده بستر ارتباط بوده و گفت‌وگو در خانواده زمینه اصلی ارتباط است. قطع ارتباط کلامی در خانواده یا کم‌شدن آن رابطه معناداری با افزایش ناراحتی‌های روحی در بین افراد خانواده دارد. با وجود این مشکلات، جامعه ما از بی‌اطلاعی از یک برنامه منظم و نداشتن الگوی آموزشی مناسب برای ارتباط در خانواده‌ها رنج می‌برد؛ هرچند آموزش خانواده‌ها، طی سال‌های متعددی از سوی سازمان‌های گوناگونی همچون آموزش-پرورش شروع شده، اما با وجود تأثیر نسبی این آموزش‌ها برخی موانع و محدودیت‌های عمده وجود دارند (لطیفیان و فخاری، ۱۳۹۳).

جهان مدرن امروز، خصوصا در نواحی پیشرفته، با وجود کم‌کردن زحمات و افزودن به اوقات فراغت، امکان گفت‌وگو را در بین افراد به حداقل رسانده است که این امر خود تأکیدی بر ابداع روش‌های مبتکرانه در خانواده را به والدین گوش‌زد می‌کند. در چنین جهان پیچیده‌ای، نقش‌های متعدد و متنوع‌تری برای افراد، غیر از نقشه‌ای سببی و نسبی تعریف شده است که شخص را درگیر خود

نموده و از او فردی ناآشنا برای اعضای خانواده می‌سازد. افراد، در این فرآیند ماشینی‌شده، درون‌گراتر و کم‌حرف‌تر هستند و از سیاست، پول، رفاه، فیلم، حوادث و این‌گونه مسائل بیشتر از خودشان و موضوعات مربوط به خودشان حرف می‌زنند. به آن‌چه بیرون از محیط و خانواده می‌گذرد، اشراف بیشتری دارند تا به امور خانه و خانواده؛ با زبان اینترنت، روزنامه، تلویزیون و همکاران آشنایی بیشتری دارند تا زبان اعضای خانواده خود؛ بنابراین، این موارد زمینه‌هایی را فراهم می‌کند که فرد را به سمت کم‌تر با خانواده حرف‌زدن سوق دهد (پرتوی، ۱۳۹۵).

بر این اساس، در پژوهش حاضر قصد بر آن است تا با ارائه الگوی ارتباطی چهره‌به‌چهره مبتنی بر گفت‌وگوهای مبتکرانه در خانواده‌ها در کنترل جرایم اجتماعی، در پیشگیری از وقوع جرم در جامعه جهت رفع محدودیت‌های موجود گام برداشته و مدلی که گویای ارتباط بهینه خانواده‌ها باشد، ارائه گردد و عوامل موثر بر بهبود این ارتباطات رتبه‌بندی شوند.

ارتباط فرآیندی است اجتماعی که به وسیله آن اطلاعات و افکار و عقاید و احساسات یک فرد یا گروه با زبان یا رفتار مشترک به طرف دیگر انتقال داده می‌شود تا سبب تفاهم، هماهنگی، ادراک یا رفتار واحد بین گیرنده و فرستنده شود (بازیار و همکاران، ۱۳۹۳). در مورد الگوهای ارتباطی بین زوجین در خانواده‌ها، کریستنسن و سالوی^۱ (۱۹۸۴) الگوهای ارتباطی بین زوجین را به سه دسته تقسیم کرده‌اند:

۱) الگوی سازندگی متقابل: مهم‌ترین ویژگی‌اش این است که الگوی ارتباطی زوجین از نوع برنده-برنده است. در این الگو، زوجین به راحتی در مورد مسائل و تعارضات خود گفت‌وگو می‌کنند و به دنبال راه حل آن برمی‌آیند و از واکنش‌های غیر منطقی، پرخاشگری و ... خودداری می‌کنند.

آغاز می‌شود. زمانی که کودکان از طریق گریه با والدین خود ارتباط برقرار می‌کنند و والدین آن‌ها به نیازهای آن‌ها (کم و بیش دقیق) پاسخ می‌دهند. این ارتباط، آغاز یک فرآیند دل‌بستگی است که در طی آن کودکان و والدین آن‌ها متقابلاً بر یرمزیکر تأثیر می‌گذارند تا رابطه والد-کودکی را که اهمیت زیادی برای سلامت روان و به‌زیستی بعدی دارد، ایجاد کنند. ارتباط خانواده یک نتیجه مهم از چندین مداخله پرستاری کودکان است. این مهم به این دلیل است که ارتباط کودکان در مورد احساسات و تجربیات آن‌ها و پاسخ والدین به این ارتباط، به‌نحوه کنارآمدن کودکان با مشکلات مربوط می‌شود.

به‌طورخاص، پذیرش و تشویق والدین در ارتباط والدین کودک با استفاده بیشتر از حمایت اجتماعی و راهبردهای مقابله‌ای حل مسأله در کودکان مرتبط است؛ درحالی‌که فقدان این شاخص‌های کیفی در ارتباط والد-کودک با مشکلات سلامت روان بیشتری همراه است. سبک‌های فرزندپروری، ترکیب‌هایی از رفتارهای والدین هستند که در موقعیت‌های گسترده‌ای روی می‌دهند و فضای فرزندپروری بادوامی را پدید می‌آورند. این سبک‌ها از مؤلفه‌های اساسی در رشد و تربیت فرزندان بوده و اغلب در ارتباط با مهم‌ترین دستاوردهای فرزندان، مانند توانایی‌های شناختی و اجتماعی آن‌ها و زمینه‌ساز بسیاری از ابعاد شخصیتی، نگرش‌ها، احساسات و عادات افراد هستند (پرتوی، ۱۳۹۵). در این پژوهش به‌دنبال این مهم هستیم که «آیا می‌توان الگویی ارتباطی از نوع چهره‌به‌چهره در کنترل جرایم اجتماعی با خلق گفت‌وگوهای مؤثر از سوی والدین جهت استحکام پیوندهای درون‌خانواده‌ای ارائه داد؟»

روش پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی است و با رویکرد آمیخته و طرح اکتشافی انجام شد. رویکرد پژوهش آمیخته، رویکردی است که با انتخاب روش‌های کیفی و کمی مناسب و ترکیب مطلوب آن‌ها حاصل می‌شود؛ به‌طوری‌که،

۲) الگوی توقع/ کناره‌گیری: این الگو شامل دو قسمت است: الف) توقع مرد/ کناره‌گیری زن و ب) توقع زن/ کناره‌گیری مرد. در این الگو، یکی از زوجین سعی می‌کند در ارتباط درگیر شود، در صورتی‌که دیگری کناره می‌گیرد. این الگو به‌شکل یک چرخه بوده که با افزایش یکی، دیگری افزایش یافته و تشدید این الگو منجر به مشکلات دائم زناشویی می‌شود. در این الگو، زوج متوقع فردی وابسته و زوج کناره‌گیر، ترس از وابسته‌شدن دارد.

۳) الگوی اجتناب متقابل: در این الگو، تعارض بین زوجین شدید است. به‌گونه‌ای که بحث و جدل به یک الگوی دائمی و مخرب تبدیل شده است و زوجین از برقراری ارتباط با یرمزیکر خودداری می‌کنند. زندگی آن‌ها به شکل موازی با یرمزیکر بوده و ارتباطشان در کم‌ترین حد ممکن است یا اصلاً وجود ندارد. این الگو از راه رفتارهایی، مانند تغییر موضوع، شوخی‌کردن، سعی در آرامش-بخشیدن، پرهیز از ایجاد اختلاف، نشان‌دادن عدم تمایل در درگیرشدن در بحث مورد اختلاف و سکوت‌کردن در مقابل همسر نمایان می‌شود (هنرپروران و همکاران، ۱۳۹۰).

خودکنترلی به‌عنوان عاملی درونی و کنترل اجتماعی به‌عنوان عاملی بیرونی و تأثیرگذار بر میزان ارتکاب جرم بیان گردیده است. به بیان ساده، مطابق نظریه عمومی جرم، کنترل اجتماعی هنگامی نقش عمده‌ای در کاهش ارتکاب بزه دارد که با عامل درونی که خودکنترلی است، تقویت گردد. خودکنترلی یا عزت‌نفس، عبارت است از عامل درونی کنترل امیال و تمایلات افراد که بین سنین ۷ تا ۱۱ سالگی در انسان، بر اثر تربیت و آموزش صحیح از سوی خانواده و جامعه شکل گرفته و پس از آن، به‌نسبت ثابت باقی می‌ماند. عزت‌نفس بالا توأم با حمایت جامعه، عامل اصلی در کاهش نرخ ارتکاب جرم است (لرستانی و همکاران، ۱۴۰۱). ارتباطات خانوادگی، بخش اساسی رابطه والد و فرزند است. ارتباط والد کودک از دوران نوزادی

قاعده کلاین رفتار شده است که اظهار می‌دارد، هر متغیر، ۱۰ یا ۲۰ نمونه لازم دارد، اما حداقل حجم نمونه ۲۰۰ قابل دفاع است. در تعیین روایی صوری پرسشنامه‌های بخش کمی، ۱۰ نفر از خبرگان مصاحبه‌چهره‌به‌چهره انجام گرفت و نظرات آنان درباره هر یک از گویه‌ها از نظر دشواری، معنای شناخت آیت‌ها و میزان تناسب و احتمال وجود برداشت‌های اشتباه از عبارات و یا وجود نارسایی در معانی کلمات، بررسی گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی از تحلیل مضمون و دلفی فازی استفاده شده است. تحلیل مضمون با استفاده از نرم افزار Maxqda و تحلیل دلفی فازی با اکسل انجام شد و برای رتبه‌بندی عوامل در روش معادلات ساختاری تفسیری، از نرم افزار Micmac بهره برده شد. در بخش کمی نیز از تحلیل عاملی تأییدی با نرم‌افزار PLS استفاده گردید.

یافته‌ها

تحلیل مضمون بر اساس رمزگذاری باز و رمزگذاری محوری نتایج مصاحبه با خبرگان انجام شده است. ابتدا، مصاحبه‌های انجام‌شده، با دقت بررسی گردیده است و پس از واردکردن آن‌ها در جداول و جداکردن جملات معنادار آن‌ها در سطرهای مختلف، مفاهیم متنوع مورد استفاده در این پژوهش استخراج شدند. این مفاهیم با توجه به محتوای ظاهری، در دسته‌های مفهومی که در واقع نشانگر یک مفهوم مستقل هستند، در ادامه رمزگذاری شده‌اند. در رمزگذاری محوری، مقوله‌های جدا از هم در چهارچوبی معنادار در کنار یک‌دیگر قرار می‌گیرند و روابط میان آن‌ها، به‌ویژه رابطه مقوله‌محوری با سایر مقوله‌ها مشخص می‌شود. درکل، ۱۰۵ رمز باز و ۲۱ رمز محوری احصا شده است. جداول (۱)، نمونه‌ای از نتایج رمزگذاری باز است.

میان هدف پژوهش، شیوه گردآوری داده‌ها و تحلیل آن‌ها، برای پاسخ‌دادن به سؤال‌های پژوهش، سازگاری لازم برقرار می‌گردد. در این حالت، علاوه بر واکاوی ابعاد اندازه‌پذیر پدیده‌های مورد مطالعه، سایر ابعاد این پدیده‌ها نیز مورد بررسی قرار می‌گیرند. طرح آمیخته اکتشافی زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که دانسته‌های پژوهشگر درخصوص پدیده مورد بررسی یا موقعیت نامعین، محدود، نارسا یا غیرقابل اتکا است و پژوهشگر قصد داشته باشد، برای بررسی وضعیت موجود یک مسأله، به تدوین یک ابزار اندازه‌گیری متناسب با آن شرایط پرداخته و در مرحله بعد به مشاهده متغیرهای کمی بپردازد (بازرگان، ۱۳۸۶).

از مهم‌ترین دلایل انتخاب پژوهش آمیخته اکتشافی برای این پژوهش می‌توان به مواردی، همچون ابهام‌زدایی، به‌دست آوردن شواهد بیشتر برای درک عمیق و بهتر فرهنگ گفت‌وگو در خانواده با ارائه الگوی ارتباطی چهره‌به‌چهره در کنترل جرایم اجتماعی و نبود چارچوب و مدل جامع نیازها و خصوصیات مذکور با توجه به شرایط و مقتضیات نظام آموزشی و لزوم جمع‌آوری اطلاعات اشاره کرد که در دو مرحله کیفی و کمی انجام گرفت. از این رو، پژوهش حاضر براساس رویکرد استقرایی (طراحی مدل) و سپس قیاسی (اعتبارسنجی مدل) در قالب رویکرد آمیخته اکتشافی انجام شده است. همچنین، پژوهشگران برای هر دو مرحله مطالعات نظری و توسعه مدل، از روش کتابخانه‌ای و میدانی مصاحبه (بخش کیفی) و سپس پرسشنامه (بخش کمی) بهره برده‌اند.

جامعه آماری پژوهش حاضر در مرحله اول، خبرگان و روان‌شناسان خانواده هستند. در این مطالعه، خبره فردی است که مدرک تحصیلی کارشناسی‌ارشد یا بالاتر دارد و حداقل ده سال سابقه کاری در زمینه ارتباطات خانواده داراست. در بخش کمی، جامعه آماری خانواده‌های شهر کرمانشاه هستند. به‌منظور نمونه‌گیری در بخش کیفی، رویکرد هدفمند استفاده شده است و در بخش کمی، نمونه‌گیری با روش تصادفی غیر احتمالی انجام شده است. برای تعیین حجم نمونه برای تحلیل عاملی تأییدی، براساس

جدول ۱- نتایج رمزگذاری محوری مصاحبه ها در تحلیل مضمون

ردیف	رمزگذاری محوری	نماد در تحلیل ها
۱	تخصیص، وضوح، آگاهی و اجرای مناسب نقش ها	C1
۲	تعاملات و روابط کلامی و غیر کلامی مستقیم، روشن و مناسب	C2
۳	شناخت و تأمین نیازهای اعضاء (جسمی، روانی، عاطفی، اجتماعی و جنسی)	C3
۴	احترام، درک متقابل و توجه اعضاء نسبت به حقوق و انتظارات یرمزگر	C4
۵	صمیمت بین اعضاء	C5
۶	فرزندپروری و تربیت مناسب فرزندان	C6
۷	افکار، عقاید و باورهای منطقی و سالم	C7
۸	همکاری، هماهنگی و مشورت بین اعضاء	C8
۹	حل مسأله مناسب	C9
۱۰	اعتقادات و ارزش های دینی و مذهبی	C10
۱۱	رشد و پیشرفت خانواده و اعضاء در جنبه های مختلف	C11
۱۲	ابراز مناسب هیجانان و احساسات	C12
۱۳	توانایی مدیریت و مقابله با بحران ها و اضطراب ها	C13
۱۴	سلامت جسمانی و روانی اعضاء	C14
۱۵	امنیت و آرامش در خانواده	C15
۱۶	شادی، نشاط و فعالیت های لذت بخش	C16
۱۷	اهداف منطقی و مناسب فردی و خانوادگی (کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت)	C17
۱۸	سلسله مراتب قدرت در خانواده	C18
۱۹	تغییر، تداوم و ثبات در خانواده	C19
۲۰	مرزهای متعادل و مناسب	C20
۲۱	ویژگی های شخصی سالم	C21

به منظور غربال شاخص ها و شناسایی شاخص های
 نهایی از رویکرد دلفی فازی و برای تعیین اهمیت
 شاخص ها، از دیدگاه خبرگان استفاده شده است. در این
 مطالعه برای فازی سازی دیدگاه خبرگان از اعداد فازی
 مثلثی بهره برده شده است (جدول ۲):

جدول ۲- فازی سازی دیدگاه پنل خبرگان برای هر یک از شاخص ها

شاخص	خبره ۱	خبره ۲	خبره ۳	خبره ۹	خبره ۱۰
C1	(۶,۷,۸)	(۷,۸,۹)	(۶,۷,۸)	(۸,۹,۹)	(۷,۸,۹)
C2	(۸,۹,۹)	(۶,۷,۸)	(۶,۷,۸)	(۸,۹,۹)	(۸,۹,۹)
C3	(۶,۷,۸)	(۸,۹,۹)	(۸,۹,۹)	(۷,۸,۹)	(۷,۸,۹)
C4	(۵,۶,۷)	(۶,۷,۸)	(۵,۶,۷)	(۷,۸,۹)	(۸,۹,۹)
C5	(۸,۹,۹)	(۷,۸,۹)	(۸,۹,۹)	(۸,۹,۹)	(۷,۸,۹)
C6	(۵,۶,۷)	(۸,۹,۹)	(۸,۹,۹)	(۷,۸,۹)	(۸,۹,۹)
.....
C8	(۵,۶,۷)	(۸,۹,۹)	(۶,۷,۸)	(۸,۹,۹)	(۸,۹,۹)
C18	(۸,۹,۹)	(۶,۷,۸)	(۶,۷,۸)	(۷,۸,۹)	(۸,۹,۹)
C19	(۵,۶,۷)	(۷,۸,۹)	(۷,۸,۹)	(۸,۹,۹)	(۸,۹,۹)
C20	(۷,۸,۹)	(۷,۸,۹)	(۶,۷,۸)	(۷,۸,۹)	(۸,۹,۹)
C21	(۸,۹,۹)	(۷,۸,۹)	(۶,۷,۸)	(۷,۸,۹)	(۷,۸,۹)

در گام بعدی، باید میانگین‌های فازی نمرات افراد محاسبه شود. در راند ۱، میانگین فازی و برون‌داد فازی‌زدائی‌شدهٔ مقادیر مربوط به شاخص‌ها انجام شده است (جدول ۴).

جدول ۴- میانگین فازی و غربالگری فازی شاخص‌ها (راند یک)

R ^۱	L	M	U	میانگین	Crisp	نتیجه
C _۱	۶/۵۸	۷/۵۸	۸/۲۵	(۸/۲۵ ، ۷/۵۸ ، ۶/۵۸)	۷/۴۷	پذیرش
C _۲	۶/۵۰	۷/۵۰	۸/۲۵	(۸/۲۵ ، ۷/۵۰ ، ۶/۵۰)	۷/۴۲	پذیرش
C _۳	۶/۵۰	۷/۵۰	۸/۲۵	(۸/۲۵ ، ۷/۵۰ ، ۶/۵۰)	۷/۴۲	پذیرش
.....
C _{۱۹}	۶/۴۲	۷/۴۲	۸/۱۷	(۸/۱۷ ، ۴۲/۷ ، ۴۲/۶)	۷/۳۴	پذیرش
C _{۲۰}	۷/۰۰	۸/۰۰	۸/۶۷	(۶۷/۸ ، ۸/۷)	۷/۸۹	پذیرش
C _{۲۱}	۶/۶۷	۷/۶۷	۸/۴۲	(۴۲/۸ ، ۶۷/۷ ، ۶۷/۶)	۷/۵۹	پذیرش

تحلیل دلفی فازی برای شاخص‌های باقی‌مانده در راند دوم ادامه پیدا کرد. نتایج حاصل از فازی‌زدائی عناصر در راند دوم در جدول ۵، گزارش شده است.

جدول ۵- میانگین فازی و غربالگری فازی شاخص‌ها (راند دو)

R ^۲	L	M	U	میانگین	Crisp	نتیجه
C _۱	۷/۰۸	۸/۰۸	۸/۷۵	(۸/۷۵ ، ۰/۰۸ ، ۷/۰۸)	۷/۵۷	پذیرش
C _۲	۶/۴۲	۷/۴۲	۸/۳۳	(۸/۳۳ ، ۷/۴۲ ، ۸/۴۲)	۷/۳۹	پذیرش
C _۳	۶/۶۷	۷/۶۷	۸/۵۸	(۸/۵۸ ، ۷/۶۷ ، ۶/۶۷)	۷/۵۴	پذیرش
C _۴	۶/۸۳	۷/۸۳	۸/۵۰	(۶/۸۳ ، ۷/۸۳ ، ۵/۸)	۷/۳۲	پذیرش
.....
C _{۱۹}	۶/۲۵	۷/۲۵	۷/۹۲	(۶/۲۵ ، ۷/۲۵ ، ۷/۹۲)	۷/۱۴	پذیرش
C _{۲۰}	۶/۴۲	۷/۴۲	۸/۱۷	(۸/۱۷ ، ۷/۴۲ ، ۶/۴۲)	۷/۸۴	پذیرش
C _{۲۱}	۷/۰۰	۸/۰۰	۸/۶۷	(۸/۶۷ ، ۷/۸)	۷/۵۹	پذیرش

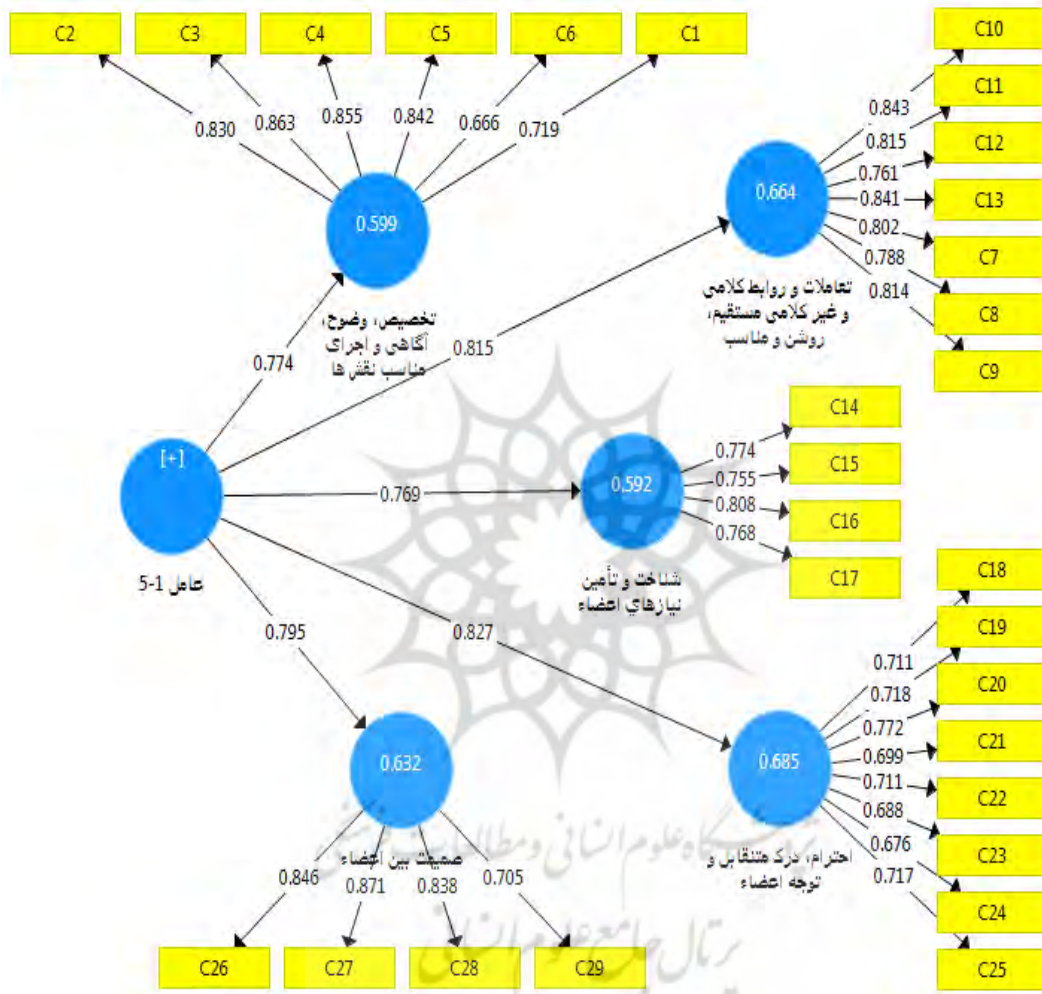
در دور دوم هیچ شاخصی حذف نشده است که این خود نشانه‌ای برای پایان راندهای دلفی است. به‌طورکلی، یک رویکرد برای پایان دلفی آن است که میانگین امتیازات سؤالات راند اول و راند دوم با هم مقایسه شوند. در صورتی که اختلاف بین دو مرحله از حد آستانهٔ خیلی کم (۰/۸) کوچک‌تر باشد، در این صورت فرآیند نظرسنجی متوقف می‌شود (جدول ۶):

جدول ۶- فاصلهٔ مقدار قطعی راند اول و راند دو

شاخص‌ها	نتیجهٔ راند ۱	نتیجهٔ راند ۲	اختلاف	نتیجه
C _۱	۷/۴۷	۷/۷۵	۰/۱	توافق
C _۲	۷/۴۲	۷/۳۹	-۰/۰۳	توافق
C _۳	۷/۴۲	۷/۵۴	۰/۱۲	توافق
.....
C _{۱۹}	۷/۳۴	۷/۱۴	-۰/۲	توافق
C _{۲۰}	۷/۸۹	۸/۸۴	-۰/۰۵	توافق
C _{۲۱}	۷/۵۹	۷/۵۹	۰	توافق

۶ الی ۱۰ (نمودار ۳ و ۴) و عوامل ۱۱ الی ۲۱ (نمودارهای ۵ و ۶) را نمایش داده‌اند و همان‌طور که مشاهده می‌شود، در تمامی این نمودارها، مقدار عامل بالای ۰/۷ و معناداری عامل، بالاتر از ۱/۹۶ (حد ملاک) بوده است، بنابراین پایایی مدل اندازه‌گیری عوامل ۱ الی ۲۱ مورد تأیید است.

تحلیل عاملی مرتبه اول تأییدی در این پژوهش، در جهت سنجش پایایی و بار عاملی مدل اندازه‌گیری عامل‌های ۲۱ گانه (رمزهای محوری ۲۱ گانه استخراجی در مدل) انجام شده است. نمودارهای ۱ الی ۶، مقادیر معناداری برای بارهای عاملی عوامل ۱ الی ۵ (نمودار ۱ و ۲)، عوامل



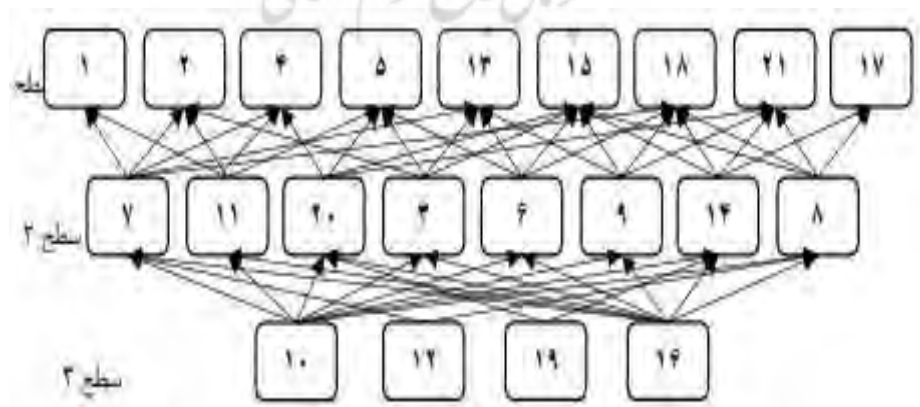
نمودار ۱- نتایج مقادیر بارهای عاملی سازه‌ها (عوامل ۱ تا ۵)

همچنین، در بررسی روایی واگرا و همگرا، جدول ۷، مقادیر آزمون‌های آلفای کرونباخ، پایایی مرکب و AVE را نمایش داده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، میزان این سه آزمون در مورد هر ۲۱ عامل، در حد ملاک بوده و پایایی آن‌ها مورد تأیید است.

جدول ۷- مقادیر آلفای کرونباخ، پایایی مرکب و AVE در عوامل ۲۱ گانه

ابعاد	بارهای عاملی	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب	AVE
احترام، درک متقابل و توجه اعضا	۰/۷۷۴	۰/۸۶۱	۰/۸۹۱	۰/۸۰۷
تخصیص، وضوح، آگاهی و اجرای مناسب نقش	۰/۸۱۵	۰/۸۸۴	۰/۹۱۳	۰/۶۳۹
تعاملات و روابط کلامی و غیر کلامی مستقیم	۰/۷۶۹	۰/۹۱۲	۰/۹۳۰	۰/۶۵۶
شناخت و تأمین نیازهای اعضا	۰/۸۲۷	۰/۸۷۱	۰/۸۵۹	۰/۶۰۳
صمیمت بین اعضا	۰/۷۹۵	۰/۸۳۳	۰/۸۸۹	۰/۶۶۸
اعتقادات و ارزش‌های دینی و مذهبی	۰/۸۴۳	۰/۹۰۲	۰/۹۲۲	۰/۵۹۷
افکار، عقاید و باورهای منطقی و سالم	۰/۸۴۴	۰/۸۷۴	۰/۹۰۵	۰/۶۱۳
حل مسأله مناسب	۰/۸۴۵	۰/۸۳۷	۰/۸۸۰	۰/۵۵۳
فرزندپروری و تربیت مناسب فرزندان	۰/۸۲۳	۰/۹۱۳	۰/۹۲۷	۰/۶۸۵
همکاری، هماهنگی و مشورت بین اعضا	۰/۷۹۳	۰/۸۴۶	۰/۸۹۷	۰/۶۱۱
ابراز مناسب هیجانات و احساسات	۰/۶۵۸	۰/۷۷۷	۰/۸۲۳	۰/۶۱۲
امنیت و آرامش در خانواده	۰/۷۴۵	۰/۸۷۵	۰/۹۰۹	۰/۶۶۹
اهداف منطقی و مناسب فردی و خانوادگی	۰/۷۳۸	۰/۸۷۶	۰/۸۶۲	۰/۶۱۱
تغییر، تداوم و ثبات در خانواده	۰/۷۱۸	۰/۸۰۲	۰/۹۱۰	۰/۸۳۵
توانایی مدیریت و مقابله با بحران‌ها	۰/۸۲۴	۰/۸۶۲	۰/۹۱۶	۰/۷۸۵
رشد و پیشرفت خانواده و اعضا	۰/۸۳۷	۰/۸۷۸	۰/۹۰۳	۰/۵۴۱
سلامت جسمانی و روانی اعضا	۰/۷۶۳	۰/۸۱۴	۰/۸۹۰	۰/۷۲۹
سلسله‌مراتب قدرت در خانواده	۰/۸۷۶	۰/۷۸۹	۰/۹۰۴	۰/۸۲۵
شادی، نشاط و فعالیت‌های لذت‌بخش	۰/۸۲۹	۰/۸۶۹	۰/۹۱۱	۰/۷۱۸
مرزهای متعادل و مناسب	۰/۸۸۴	۰/۸۰۲	۰/۸۸۲	۰/۷۱۵
ویژگی‌های شخصی سالم	۰/۷۶۳	۰/۸۵۴	۰/۹۰۲	۰/۹۶۹

استفاده از معادلات ساختاری تفسیری، در جهت تفسیری پژوهش حاضر به صورت نمودار شماره (۲) در زیر رتبه‌بندی عوامل ۲۱ گانه تأیید شده است. مدل ساختاری



نمودار ۲- مدل ساختاری تفسیری پژوهش

ماتریس، میزان تأثیرگذاری هر یک از این عوامل را بر یکدیگر تعیین نمایند. در همین راستا، توضیح داده شد که متغیرهای سطرها، تأثیرگذار و متغیرهای ستون‌ها، تأثیرپذیرند. گزینه‌های انتخابی جهت امتیازدهی به این شرح بودند: ۱- عدد صفر: بدون تأثیر، ۲- عدد یک: تأثیرگذاری کم، ۳- عدد دو: تأثیرگذاری متوسط و ۴- عدد سه تأثیرگذاری زیاد.

نرم‌افزار میک‌مک، جهت انجام محاسبات سنگین ماتریس اثرات متقابل و همچنین به‌منظور سهولت انجام تحلیل ساختاری طراحی شده است. از خبرگان درخواست شد تا برای شناسایی و دسته‌بندی عوامل کلیدی که بیشترین تأثیرگذاری را در ارائه فرهنگ الگوی ارتباطی مبتنی بر گفت‌وگو در خانواده‌ها، برای کنترل جرایم اجتماعی با تأکید والدین دارند با واردنمودن عدد گزینه مورد نظر در

جدول ۸- تحلیل اولیه داده‌های ماتریس و تأثیرات متقاطع

مقدار	شاخص
۲۱	Matrix size
۲	Number of iterations
۵۵	Number of zeros
۵۵	Number of ones
۲۸۴	Number of twos
۴۷	Number of threes
۰	Number of P
۳۸۶	Total
٪۸۷،۵۲۸۳۴	Fill rate

عددشان ۳ بوده است؛ به این معنا که روابط عامل‌های کلیدی بسیار زیاد بوده است و از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیادی برخوردار بوده‌اند. درنهایت، در هیچ رابطه، عدد P گزارش نشده است که نشان‌دهنده روابط فقدان پتانسیلی و غیر مستقیم عامل‌ها بوده است. در ماتریس متقاطع، جمع اعداد سطرها هر متغیر، میزان تأثیرگذاری و جمع ستونی هر متغیر، میزان تأثیرپذیری آن متغیر را از متغیرهای دیگر نشان می‌دهد. ماتریس اثرات مستقیم و غیر مستقیم در جدول (۹) آورده شده است.

طبق نتایج نرم‌افزار، درجه پرشدگی ماتریس ۸۷ درصد است که نشان می‌دهد عوامل انتخاب‌شده تأثیر بالایی بر روی هم گذاشته‌اند. از مجموع ۳۸۶ رابطه قابل ارزیابی در این ماتریس، ۵۵ رابطه عددشان صفر بوده است، یعنی عوامل بر یکدیگر تأثیر نگذاشته یا از هم‌دیگر تأثیر نپذیرفته‌اند. ۵۵ رابطه، عددشان ۱ بوده و تأثیر کمی نسبت به هم داشته‌اند. ۲۸۴ رابطه، عددشان ۲ بوده است، به این معنی که رابط تأثیرگذار نسبتاً قوی داشته‌اند. ۴۷ رابطه،

جدول ۹- مطلوبیت ماتریس اثرات مستقیم

وابستگی	تأثیرگذاری	ردیف
٪۱۰۰	٪۷۶	۱
٪۱۰۰	٪۱۰۰	۲

جدول بالا درجه مطلوبیت و بهینه‌شدگی دو ماتریس اثرات مستقیم و ماتریس بالقوه مستقیم را نشان می‌دهد.

مدل تدوین‌شده الگوی ارتباطی خانواده در جهت فرهنگ‌سازی در بین مردم به‌وسیله صدا و سیما اهتمام ورزیده شود و به برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مبتنی بر این مدل برای زوجین و افرادی که در زندگی خانوادگی دچار مشکل هستند، اقدام گردد. از سوی دیگر، نیروی انتظامی و مراجع قضایی در کنار برخورد قاطع با مجرمان، به برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مبتنی بر مدل تدوین‌شده توجه نموده و به این افراد و خانواده‌ها در پیش‌گیری از وقوع جرم، کمک نمایند (نادری و همکاران، ۱۳۹۷).

تقدیر و تشکر

از تمامی کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، صمیمانه سپاسگزاریم.

منابع

۱) بازاریار اصفهانی، پرچم و فاتحی‌زاده، مریم‌السادات. (۱۳۹۳). مدیریت ارتباط با خانواده اصلی و خانواده همسر از دید مشاوره خانواده و اسلام. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۹(۲۸).

https://cwfs.ihu.ac.ir/article_201642.htm 1

۲) پرتوی، نگین. (۱۳۹۵). اهمیت گفتگو در خانواده. خبرگزاری مفدا، پایگاه اطلاع‌رسانی معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی کردستان.

<https://mefda.ir/news/6164>

۳) کوروش نیا مریم، لطیفیان مرتضی (۱۳۸۶). بررسی روانی و پایایی ابزار تجدیدنظر شده الگوهای ارتباطات خانواده. خانواده پژوهی، دوره ۳، شماره ۱۲، صص. ۸۵۵-۸۷۵.

https://jfr.sbu.ac.ir/article_95009.html

۴) لطیفیان، مرتضی، فخاری، نرگس (۱۳۹۳). نقش میانجی‌گری تمایز‌یافتگی خود در رابطه با الگوهای ارتباطی خانواده و سلامت روان. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده. سال ۸، شماره ۲۶، صص. ۱-۲۵.

https://cwfs.ihu.ac.ir/article_201628.html

درجه مطلوبیت ماتریس اثرات بهینه‌شدگی ۱۰۰٪ است که روایی بالای پرسشنامه و پاسخ‌های مربوط به آن را نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر، با هدف ارائه فرهنگ الگوی ارتباطی در کنترل جرایم اجتماعی مهم‌ترین علل و عوامل را از مضمون‌های مستخرج از مصاحبه با افراد به این صورت نشان داد: ابراز مناسب هیجانات و احساسات، امنیت و آرامش در خانواده، اهداف منطقی و مناسب فردی و خانوادگی، تغییر، تداوم و ثبات در خانواده، توانایی مدیریت و مقابله با بحران‌ها و اضطراب‌ها، رشد و پیشرفت خانواده و اعضای در جنبه‌های مختلف، سلامت جسمانی و روانی اعضای، سلسله مراتب قدرت در خانواده، شادی، نشاط و فعالیت‌های لذت‌بخش و مرزهای متعادل و مناسب. این مضمون‌ها شالوده ارتباط در خانواده را تشکیل می‌دهند.

این یافته‌ها، با نتایج پژوهش کوروش‌نیا و لطیفیان، ۱۳۸۶ در برخی مضامین هم‌خوانی دارد. یعنی، زوجینی که در برنامه بهبودبخشی ارتباط شرکت کرده‌اند، تمایل بیشتری به رضایت و خوشحال‌بودن دارند. می‌توان اظهار داشت که آموزش الگوی ارتباطی خانوادگی که مبتنی بر گفت‌وشنود بالاست، در احساس رضایتمندی از زندگی زوجین مؤثر است و می‌توان ارتباط موجود بین اعضای خانواده را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین جنبه‌های بینافردی و کلیدی برای هم‌سازی، سلامت روانی و کاهش اضطراب و افسردگی قلمداد کرد که با افزایش میزان شادی و رضایت در خانواده است. در راستای نتایج به‌دست‌آمده، پیشنهاد می‌گردد که نهادهای آموزشی، مثل مدارس و دانشگاه‌ها بر اساس مدل تدوین‌شده، به آموزش و ترویج زمینه‌های بهبود ارتباطات خانواده‌ها مبادرت نمایند.

همچنین، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مبتنی بر مدل تدوین‌شده در برنامه‌های آموزش پیش از ازدواج برای خانواده‌ها و جامعه، لازم است و باید نسبت به تولید و پخش برنامه‌های مختلف رادیویی و تلویزیونی مبتنی بر

۵) لرستانی، شهرام و همکاران مطالعه تاثیر نظریات کنترل اجتماعی و خود کنترل (نظریه عمومی جرم) فصلنامه فقه جزای تطبیقی دوره دوم شماره اول، بهار ۱۴۰۱ ص ۲۰.

https://www.jccj.ir/article_152166.html

۶) نادری، ح.ا. حبیب الله، خرمایی، اکبری، عباس، صبری. (۱۳۹۷). نقش علیّ الگوهای ارتباطی خانواده در خودکارآمدی و تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، ۱۰(۱)، ۹۴-۱۱۰.

https://jsli.shirazu.ac.ir/article_4917.html

۷) هنرپروران، نازنین، قادری زهرا، قبادی، کبری (۱۳۹۰). مقایسه الگوهای ارتباط و تعارضات زناشویی در زنان متاهل شاغل در بانک‌های دولتی و زنان خانه دار شهر شیراز. زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان). ۲(۳): ۱۰۳-۱۲۲.

https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_1194.html

۸) اسدبگی، مهدی، منظمی تبار، فریبا، حقی، صبا، حاجی زاده اصل، علی. (۱۴۰۱). رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین با تعارض والد-نوجوان و مسئولیت‌پذیری در نوجوانان. مطالعات فرهنگی پلیس، ۳۳-۳۳ (۴) ۹.

http://hamedan.jrl.police.ir/article_99398.pdf

9) Bornstein, R. F. (2006). The complex relationship between dependency and domestic violence: converging psychological factors and social forces. *American psychologist*, 61(6), 595.

<https://hplpaper.isj.org/doi/68.225/t85414-120>

10) Christensen, A. & Sullaway, M. (1984). Communication Patterns Questionnaire. Unpublished Questionnaire, University of California, Los Angeles.

<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/t02529-000>

